

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 292 din 18.05.2022

Dosar nr.: 12/2022

Petiția nr.: 102/05.01.2022

Petent:

Reclamată:

Obiect: presupusă discriminare, comportament inadecvat, tratament diferit la acces servicii medicale

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petent:

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 102/14.01.2022 și 346/14.01.2022, a citat părțile. Prin intermediul aceluiași adrese, Colegiul director a solicitat petentului să anexeze probatoriul pe care se susțin cele sesizate. Totodată, petentului i s-a pus în vedere să precizeze criteriul de discriminare în baza căruia consideră că s-a săvârșit presupusa faptă de discriminare.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru a reclama un medic neurolog din cadrul clinicii Hipocrate din Târgu Mureș, cu care a avut un incident în cadrul unei consultații, pe care îl cataloghează ca fiind nefericit.

6. Petentul are un handicap locomotor congenital (hemimelie antebraț drept protezat, lipsă congenitală 2/3), pentru care folosește o proteză de antebraț funcțională simplă. Acesta susține că a condus timp de 19 ani doar vehicule cu schimbător manual, pe care îl acționează fără dificultate și fără probleme cu o proteză atașată. Acesta precizează că nu deține un certificat de handicap, pentru că nu a considerat că ar avea vreodată nevoie de acest document. Acesta precizează că deține permis de conducere categoria B din anul 2003 și are o experiență în conducere auto de sute de mii de kilometri. Permisul a fost reînnoit în anul 2013 și, anticipând noua reînnoire din anul 2023, acesta a hotărât să adauge permisului, categoria BE, grupa 1.

7. Astfel, acesta susține că, în urma unui consult ortopedic la policlinica Spitalului Clinic Județean, a fost declarat apt, acest lucru fiind înscris în fișa medicală. Petentul urma să se prezinte la clinica Hipocrate pentru continuarea examinărilor din fișa medicală - medicină internă, pneumologie, neurologie, psihiatrie, otorinolaringologie și oftalmologie.

8. În data de 3 ianuarie 2022, acesta s-a prezentat la ora 11.35, conform programării, în vederea completării dosarului medical pentru obținerea permisului de conducere categoria BE, la clinica reclamată.

9. Acesta a fost primit în clinică cu o oarecare suspiciune. La recepție i s-a spus să aștepte sosirea medicului neurolog, pentru continuarea examinărilor. Petentul a aflat ulterior că este vorba de medicul reclamat. Aceasta l-ar fi privit de la început cu dispreț și suspiciune, dar petentul susține că a trecut peste acest aspect. În holul clinicii, de față cu alți pacienți care așteptau pentru investigații medicale și la alte cabinete, la ușa cabinetului nr. 2, medicul reclamat a aruncat o privire superficială peste fișa medicală, și i-a spus că nu va putea niciodată conduce un autovehicul, pentru că „nu aveți comprehensiune”, explicând acest termen prin gestul de comprimare a degetelor mâinii. Petentul i-a explicat scurt și respectuos că utilizează o proteză de peste 18 ani și nu a avut niciodată nevoie de această mișcare pe care i-o arăta reclamata. Vizibil iritată, reclamata i-ar fi răspuns scurt că „așa este legea, care nu permite!”. La fel de respectuos, petentul pretinde că i-a spus că poate înțelege și a rugat-o să îi indice prevederea legală la care face referire. Aceasta ar fi replicat: „nu mă puneți acuma să vă dau legea că nu știu exact, dar eu știu ce am de făcut și nu vă pot da”. Petentul a continuat: „adică îmi spuneți nu doar că nu pot adăuga o categorie, dar nu voi mai avea dreptul să conduc autovehicule?”, iar reclamata i-a răspuns sec, „da, cam așa e”. Reclamata ar fi intrat într-un alt cabinet pentru a cere sfaturi despre această situație, supoziție a petentului. Petentul a așteptat pe hol, deoarece toată această discuție a avut loc în pragul ușii, de față cu alți pacienți care așteptau la diferite cabinete și care priveau dialogul, dând dovadă de o lipsă totală de discreție, lipsă totală a secretului medical etc.

10. Ieșind din cabinetul menționat, petentul a fost invitat în cabinetul 2, unde mai era o persoană de sex masculin prezentă. Petentul susține că nu înțelege de ce a avut loc această discuție întrucât specialitatea reclamatei este neurologia care, în normele și legile menționate, se referă la afecțiuni neurologice - epilepsie, tulburări mintale, alcool, droguri, medicamente - pentru care petentul susține că nu a fost examinat.

11. Petentul continuă relatarea, susținând că reclamata, dând dovadă de o mare lipsă de tact, precum și pe un trend ascendent de iritație și nervozitate, i-ar fi spus că „în primul rând ar trebui să mergeți la medicul de familie care să scrie în adeverința medicală realitatea”. La întrebarea petentului ce este în neregulă, reclamata nu a știut să îi explice. În adeverința medicală primită de la medicul de familie era precizat că "pacientul este clinic sănătos, nu se află în evidență cu boli cronice, neurodegenerative sau infecto-contagioase". Petentul redă dialogul dintre părți. La întrebarea ce ar trebui să conțină adeverința, medicul reclamat ar fi răspuns: "că știe aceasta ce trebuie să scrie". Acesta a continuat cu întrebarea referitoare la locul unde ar trebui încadrat handicapul locomotor, la boli cronice, neuro-vegetative sau infecto-contagioase, este handicapul o boală cronică, iar aceasta ar fi replicat iritată că "da,

este cronică, nu-i așa?".

12. Păstrând tonul iritat și repetând periodic, "haidеți, haidеți", arătând spre ușă, sugerând că prezența petentului în continuare nu ar mai avea sens, reclamata i-ar fi spus acestuia că i-ar putea scrie, totuși, „apt” în fișă dar că trebuie să îi scrie niște coduri - conducerea volanului cu mâna stângă, adaptarea autovehiculului cu o cutie automată, și doar după ce acesta merge la medicul de familie pentru eliberarea unei adeverințe care "să reflecte realitatea". Petentul i-ar fi explicat că nu este nevoie de nicio adaptare a autovehiculului, deoarece această adaptare o reprezintă proteza pe care o utilizează, că handicapul său este în stagnare și conduce în acest fel de peste 18 ani, primul aviz medical de apt fiind dat tocmai de medicii aceleiași clinici, în anul 2003. Reclamata i-ar fi spus atunci extrem de iritată că "trebuie să aveți compresiune pe schimbător, cum puteți schimba vitezele cu un "băț", mă scuzați!?". În continuare, aceasta ar mai fi spus "vă rog să vă adresați unei clinici unde se dau avize pe bandă rulantă, eu nu pot să vă dau apt", și petentul întrebând-o "îmi puteți spune o astfel de clinică?", aceasta ar fi răspuns, "vă descurcați dumneavoastră, le găsiți undeva".

13. Petentul concluzionează că, dincolo de faptul că era vorba despre un consult neurologic, nu unul ortopedic, reclamata a fost complet lipsită de tact, de profesionalism și interes, a avut și un comportament și un limbaj jignitor și respingător. Acest aspect a condus la decizia petentului de a formula o sesizare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

14. Petentul susține că ulterior incidentului, clinica a dorit inițial să-l invite pe petent la o întâlnire cu un administrator și cu reclamata dar, ulterior, s-au răzgândit, spunându-i că aceasta nu dorește să se întâlnească cu petentul decât în prezența unui avocat.

Sușinerile reclamatei

15. Reclamata precizează în punctul de vedere pe care l-a depus că este medic primar neurolog și că profesează în această specialitate din anul 2001. Aceasta își desfășoară activitatea în mai multe unități medicale, iar în cadrul policlinicii Hipocrate face parte dintr-o comisie autorizată și de Poliția Română printre altele, pentru acordarea de avize medicale în vederea obținerii permisului auto și port-armă.

16. Referitor la situația sesizată în cuprinsul petiției, aceasta arată că intenția sa a fost de a aplica legea, respectiv de a acorda un aviz corect pentru conducerea unui autovehicul pe drumurile publice, în siguranță și în nicidecum pentru a-l discrimina pe petent.

17. Referitor la afirmațiile "m-a privit cu dispreț și suspiciune" și "superficial", aceasta susține că a sesizat încă de la bun început că petentul venise cu două neregularități în actele oficiale: s-a prezentat cu o adeverință medicală de la medicul de familie unde nu se preciza nimic despre handicapul acestuia. Adeverința este un act medical oficial, în care trebuie precizate toate antecedentele patologice ale pacientului, indiferent dacă este boală cronică, neuro-degenerativă sau infecto-contagioasă. Din aceste considerente, reclamata susține că i-a comunicat petentului să meargă din nou la medicul de familie pentru ca adeverința să fi completată corespunzător. Acesta nu a vrut să se supună nici măcar acestei simple reguli, nu a fost de acord cu ce i-a spus reclamata, petentul încercând să-i dea acesteia lecții de medicină, spunându-i că handicapul lui nu este o boală, și nicidecum o boală cronică. Reclamata susține că i-a

fost clar că acesta nu voia ca handicapul său să apară scris în adeverință.

18. În Ordinul 1162 din 31.08.2010 al Ministerului Sănătății, pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, cu modificările și completările ulterioare, este stipulat că eliberarea permisului este posibilă numai cu avizul unei unități de asistență medicală autorizată, însă petentul a venit cu fișa medicală deja completată de către alt medic ortoped, neautorizat, care nu aparține de Polinica Hipocrate, în care nu era precizat nici măcar codul de proteză a membrului superior (cod 03.01), cod care trebuia să figureze în mod obligatoriu. Reclamata susține că i s-a confirmat, încă o dată, faptul că petentul nu-și dorea ca în fișa medicală să figureze handicapul și proteza membrului superior drept.

19. Reclamata menționează că nu a rostit cuvântul comprehensiune, aspect care ține de înțelegere, nu are legătură cu prinderea, cuvântul folosit a fost prehensiune, prindere, referindu-se la faptul că acesta nu are cum să prindă în palmă maneta schimbătorului de viteze 1 din 3 sau volanul, fiind vorba de o proteză pe mână dreaptă, rigidă, care nu prezintă funcție motrică sau senzorială. Mai mult, reclamata precizează că proteza se putea desprinde la o mișcare bruscă. Petentul nu a fost de acord nici cu modificările care, așa cum prevede legea, trebuiau aduse autovehiculului, modificări venite tot în sprijinul necesităților sale (și anume cod 10.02-selectarea automata a treptei de viteză, sau cod 35.03-dispozitive de comandă care pot fi acționate cu mana stângă, fără eliberarea volanului, pentru a nu fi obligat să folosească mana dreaptă).

20. Referitor la nemulțumirea legată de faptul că nu i-a "dat articolul din lege care specifică acest lucru", și anume care justifică decizia luată, reclamata precizează că petentul nu a vrut să înțeleagă și să accepte că acesta s-a prezentat la policlinica Hipocrate pentru a fi evaluat din punct de vedere medical și nu pentru opinii și discuții libere sau pentru consiliere medicală, fiind în permanență nemulțumit de răspunsul său, solicitând în mod continuu explicații suplimentare, punând isistent întrebări, abuzând după părerea sa, de poziția sa de persoană cu dizabilități.

21. Referitor la afirmația "păstrând tonul iritat și repetând periodic haideți, haideți, arătând spre ușă", reclamata susține că i-a comunicat petentului să părăsească cabinetul, să revină cu actele în regulă, aceasta fiind presată și de timp, deoarece trebuia să se încadreze într-un program bine stabilit, urmând ca de acolo să se prezinte pentru consultații la altă unitate medicală, petentul neînțelegând nici în ultimul moment că trebuie să respecte legi, norme și reguli, devenind foarte insistent, provocându-o în mod continuu, cerând explicații suplimentare, pe care oricum nu părea că le înțelege.

22. Față de acuzațiile petentului că aceasta și-ar fi depășit atribuțiile, cum că handicapul acestuia îl privește doar pe medicul ortoped și nu pe neurolog, reclamata precizează că nicio altă persoană nu poate mișca nici cea mai mică parte a corpului fără ajutorul creierului, respectiv a sistemului nervos. Mai mult, aceasta consideră că petentul nu are pregătirea și competența necesare pentru a afirma că este lipsită de profesionalism.

23. Observând că petentul are un comportament sifidător la adresa sa și față autoritatea pe care o reprezintă aceasta în cadrul instituției, contestându-i în permanență pregătirea în domeniu, reclamata susține că i-a comunicat că este liber să se adreseze unei altei unități medicale pentru evaluări premise auto. Și de această dată petentul a cerut explicații suplimentare, provocându-o să-i spună exact numele

policlinicii la care să se adreseze.

24. Reclamata concluzionează că este convinsă, în continuare, că petentul, în condiția în care se află, cu o proteză simplă și cu un autovehicul neadaptat nevoilor sale, în situații de urgență și neprăvăzut, este un pericol pentru siguranța celorlalți participanți la trafic cât și a lui personală.

25. Mai mult, aceasta susține că se simte lezată, discriminată și intimidată prin email-uri trimise de către petent, prin care i se aduc serioase injurii și prejudicii de imagine. Mai mult decât atât, aceasta consideră că petentul, invitându-o la o discuție în afara programului de lucru, a încercat să o intimideze sau cel puțin să o facă să se răzgândească. Sesizând acest lucru, reclamata susține că a răspuns ca se pot întâlni doar în prezența unui avocat.

26. Mai mult, aceasta subliniază faptul că, pentru rezolvarea acestei spețe, în calitatea sa de medic primar neurolog, cu 20 ani de studiu și experiență în domeniul neurologiei, și 26 ani în domeniul medical, cu zeci de mii de pacienți examinați și tratați, consideră că este imperios necesar ca petentul să fie evaluat din punct de vedere psihologic și psihiatric de o comisie specializată, autorizată și independentă.

IV. Motivele de fapt și de drept

27. **Pe fond**, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

28. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

29. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

30. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

31. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori,

discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

32. În speța de față, Colegiul director constată că petentul reclamă un comportament al unui medic și o posibilă situație de discriminare la acordarea unui aviz medical.

33. Din analiza tuturor documentelor depuse, Colegiul director constată faptul că, pe deoparte, petentul nu a depus dovezi care să conducă la existența unei fapte de discriminare și, pe de cealaltă parte, reclamata, medicul în cauză, în expunerea punctului său de vedere, a contrazis cele reclamate de petent, răsturnând sarcina probei.

34. Astfel, față de aceste aspecte și față de considerentele expuse mai sus, Colegiul director constată că nu sunt probe care să susțină existența unei fapte de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu au fost probate, nu sunt probe care să dovedească existența unei fapte de discriminare.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

DIACONU Adrian – Membru

HALLER István – Membru

JURA Cristian – Membru

LAZĂR Maria – Membru

POPA Claudia - Membru

Data redactării: 18.05.2022

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.